

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 469/2537

นาย กุ่ยซัง แซ่เตียโจทก์ นาย ณรงค์ศักดิ์ พิทย พาณิชย์ ในฐานะ นายทะเบียนจำเลย เครื่องหมายการค้าจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 มาตรา 18

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องว่า เครื่องหมายการค้าตามคำขอจดทะเบียน ซึ่งนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้
ดำเนินการจดทะเบียนให้นั้นคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของ
นายทะเบียนเครื่องหมายการค้า จำเลยให้การว่า เครื่องหมายการค้าตามคำขอจดทะเบียนไม่คล้าย
กับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ประเด็นแห่งคดีจึงมีว่า เครื่องหมายการค้าตามคำขอจดทะเบียน
คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์หรือไม่ แม้ศาลชั้นต้นจะกำหนดประเด็นข้อพิพาทในการ
ชี้สองสถานไว้ว่า คำวินิจฉัยของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าจำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ก็
ย่อมมีความหมายจำกัดเฉพาะประเด็นที่ได้เถียงกันในคำฟ้องคำให้การเท่านั้น ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัย
ว่า คำวินิจฉัยของจำเลยชอบแล้วเพราะเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนได้มีการ
จดทะเบียนในต่างประเทศผู้จดทะเบียนได้ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาแล้วในต่างประเทศ
โดยสุจริตแม้เครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนจะคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์และ
ใช้กับสินค้าชนิดเดียวกันก็ตาม นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าย่อมรับจดทะเบียนได้ตาม
พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 มาตรา 18 คำวินิจฉัยของจำเลยในฐานะ
นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ได้รับจดทะเบียนโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการวินิจฉัย
นอกประเด็น เครื่องหมายการค้าของโจทก์ในส่วนประกอบ 3 ส่วน ส่วนบนเป็นอักษรโรมันคำว่า
"ANCHORBRAND" มีลักษณะโค้งเลี้ยวเป็นวงกลมคว่ำลง ส่วนกลางเป็นรูปสมอเรือและส่วนล่าง
เป็นอักษรภาษาไทยคำว่า "ตราสมอ" ส่วนเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนเป็นอักษรโรมัน
2 คำ อยู่ตรงบรรทัดเดียวกัน คำหนึ่งว่า "ULYSSE" อีกคำหนึ่งว่า "NARDIN" ระหว่างคำทั้งสองนี้มี
รูปภาพสมอเรือตั้งเอียงไปทางขวาเล็กน้อย ลักษณะภาพสมอเรือเองตัดกับอักษรโรมันเป็นรูป
กากบาท เมื่อเปรียบเทียบเครื่องหมายการค้าของโจทก์กับเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียน
แล้ว ลักษณะโครงสร้างหรือการวางรูปของเครื่องหมายการค้าทั้งสองรายต่างกันมาก
เครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนจึงไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ ส่วน
เครื่องหมายการค้าอีกเครื่องหมายหนึ่งของโจทก์เป็นรูปสมอเรือ (ไม่มีโซ่) ตั้งอยู่บนข้อความอักษร
โรมันว่า "SPERA" แตกต่างกับเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนทั้งในภาพรวมตัวรูปสมอเรือ
การวางรูป ข้อความภาษาโรมันเครื่องหมายการค้าของโจทก์และเครื่องหมายการค้าของผู้
จดทะเบียนจึงไม่คล้ายกัน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งจำเลยที่สั่งให้ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามคำขอ
เลขที่ 135614 และห้ามจำเลยรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามคำขอเลขที่ 135614 จำเลย
ให้การว่าเครื่องหมายการค้าของทั้งสองฝ่ายมีความแตกต่างกันโอกาสที่สาธารณชนจะหลงผิดย่อม
เกิดขึ้นได้ยากเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนจึงไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์
ชอบที่จะรับจดทะเบียนได้ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว วินิจฉัยว่า เครื่องหมายการค้าของ

ผู้ขอจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าที่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ แต่เครื่องหมายการค้าของผู้ขอจดทะเบียนได้มีการจดทะเบียนในต่างประเทศ ผู้ขอจดทะเบียนได้ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาแล้วในต่างประเทศโดยสุจริต แม้เครื่องหมายการค้าของผู้ขอจดทะเบียนจะคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์และใช้กับสินค้าชนิดเดียวกันก็ตาม นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าย่อมรับจดทะเบียนได้ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 มาตรา 18 ดังนั้น คำวินิจฉัยของจำเลยในฐานะนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ได้รับจดทะเบียนจึงชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้องโจทก์โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้เพิกถอนคำสั่งจำเลยที่สั่งให้ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามคำขอเลขที่ 135614 ห้ามจำเลยรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามคำขอเลขที่ดังกล่าวจำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า โจทก์มีอาชีพขายนาฬิกาและเครื่องอะไหล่โดยตั้งร้านชื่อว่ายังไถ่พานิช จดทะเบียนพาณิชย์เมื่อปี 2515 ตามเอกสารหมาย จ.1 และใช้เครื่องหมายการค้าตราสมอตตามคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเอกสารหมาย จ.2 โดยขอจดทะเบียนเมื่อปี 2523 นาฬิกาที่โจทก์ผลิตจำหน่ายมีหลายรูปแบบตามภาพถ่ายหมาย จ.3 บิลเงินสดที่โจทก์ออกให้แก่ลูกค้าจะมีข้อความว่าจำหน่ายนาฬิกาตราสมอตทุกชนิด ตามเอกสารหมาย จ.4 ถึง จ.7 เครื่องหมายการค้าของโจทก์แพร่กระจายไปทั่วประเทศโจทก์ยังขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตราสมอตอีก 1 เครื่องหมายในปีเดียวกันนั้นตามเอกสารหมาย จ.8 ก่อนที่นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของโจทก์ได้มีการประกาศในหนังสือจดหมายเหตุแสดงรายการเครื่องหมายการค้าไม่มีผู้ใดคัดค้าน และมีข้อจำกัดว่าเครื่องหมายการค้าของโจทก์ทั้งสองเครื่องหมายเป็นชุดเดียวกันถ้ามีการโอนจะไม่แยกโอนตามเอกสารหมาย จ.9 ถึง จ.12 เมื่อปี 2529 บริษัทมานูแฟคเจอร์ เอตฟาบริค เดอ มอนเตรส เอตโครโนมิเตอร์สยูลิสส์ นาร์ดิน เลอ โลเคิล เอส.เอ. จำกัด ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามเอกสารหมาย จ.14 หรือ ล.1 ต่อจำเลยซึ่งเป็นนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าผู้ขอจดทะเบียนจดทะเบียนในสินค้าประเภทนาฬิกา เช่นเดียวกับของโจทก์ โจทก์ได้ทำคำคัดค้านการขอจดทะเบียนต่อจำเลยในฐานะนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า ผู้ขอจดทะเบียนได้ทำคำโต้แย้งจำเลยได้วินิจฉัยว่าเครื่องหมายการค้าของผู้ขอจดทะเบียนมิได้คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์และชอบที่จะรับจดทะเบียนได้ตามเอกสารหมาย จ.17 พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในชั้นนี้ตามฎีกาของจำเลย 2 ประเด็นคือ ประเด็นข้อแรก คำพิพากษาศาลชั้นต้นเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นจึงเป็นคำพิพากษาที่ไม่ชอบหรือไม่และประเด็นข้อหลังเครื่องหมายการค้าของบริษัทมานูแฟคเจอร์เอตฟาบริค เดอ มอนเตรส เอตโครโนมิเตอร์ส ยูลิสส์ นาร์ดิน เลอ โลเคิล เอส.เอ. จำกัด ที่ยื่นขอจดทะเบียนตามคำขอเลขที่ 135614 คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์อันจะทำให้คำวินิจฉัยของจำเลยไม่ชอบหรือไม่ สำหรับในประเด็นข้อแรกนั้น เห็นว่า โจทก์ฟ้องอ้างว่าเครื่องหมายการค้าตามคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเลขที่ 135614 เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์จึงได้ยื่นคำคัดค้านการขอจดทะเบียนต่อจำเลยซึ่งเป็นนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าจำเลยได้พิจารณาแล้ววินิจฉัยว่าเครื่องหมายการค้าตามคำขอเลขที่ดังกล่าวไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ จึงยกคำคัดค้านของโจทก์และให้ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามคำขอ ดังกล่าว โจทก์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของจำเลย เพราะเครื่องหมายการค้าดังกล่าวคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์จึงขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของจำเลย จำเลยให้การเป็นใจความว่า เครื่องหมายการค้าตามคำขอจดทะเบียนเลขที่ 135614 ไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์

ขอที่จะให้จดทะเบียนได้ ฉะนั้น ประเด็นแห่งคดีจึงมีว่าเครื่องหมายการค้าตามคำขอเลขที่ 135614 คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์หรือไม่ แม้ศาลชั้นต้นจะกำหนดประเด็นในการชี้สองสถานไว้ว่าคำวินิจฉัยของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าจำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ย่อมมีความหมายจำกัดเฉพาะในประเด็นที่ได้เถียงกันในคำฟ้องคำให้การเท่านั้น กล่าวคือ มีประเด็นว่าคำวินิจฉัยของจำเลยชอบด้วยกฎหมายเพราะเครื่องหมายการค้าตามคำขอจดทะเบียนเลขที่ 135614 ไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์หรือไม่ นั่นเอง ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าคำวินิจฉัยของจำเลยชอบแล้วเพราะเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนได้มีการจดทะเบียนในต่างประเทศ ผู้จดทะเบียนได้ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาแล้วในต่างประเทศโดยสุจริต แม้เครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนจะคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์และใช้กับสินค้าชนิดเดียวกันก็ตาม นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าย่อมรับจดทะเบียนได้ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 มาตรา 18 คำวินิจฉัยของจำเลยในฐานะนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ได้รับจดทะเบียนจึงชอบด้วยกฎหมายนั้น จึงเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็น คำวินิจฉัยศาลอุทธรณ์ในประเด็นนี้ชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นส่วนประเด็นข้อหลังที่ว่าเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนตามคำขอเลขที่ 135614 คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์หรือไม่นั้น เห็นว่าศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนตามคำขอเลขที่ 135614 คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ แต่เครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนได้มีการจดทะเบียนในต่างประเทศ ผู้จดทะเบียนได้ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาแล้วในต่างประเทศโดยสุจริต นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าย่อมรับจดทะเบียนได้ จึงพิพากษายกฟ้อง แม้โจทก์ฝ่ายเดียวอุทธรณ์ว่าศาลชั้นต้นวินิจฉัยนอกประเด็น แต่จำเลยก็ได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์ในประเด็นที่ว่าเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์หรือไม่ ดังนี้เมื่อศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าผู้จดทะเบียนได้ใช้เครื่องหมายการค้าในต่างประเทศมาโดยสุจริต นายทะเบียนมีอำนาจรับจดทะเบียนได้นั้นเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็น ศาลอุทธรณ์จึงได้วินิจฉัยต่อไปในประเด็นที่ว่าเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์หรือไม่ แล้วพิพากษากลับ ให้เพิกถอนคำสั่งของจำเลยที่สั่งให้ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามคำขอของผู้จดทะเบียนประเด็นที่ว่าเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์หรือไม่นี้จึงยังไม่ยุติ จำเลยชอบที่จะฎีกาต่อมาได้ ในประเด็นนี้ ปรากฏว่าเครื่องหมายการค้าของโจทก์มีสองเครื่องหมาย คือ เครื่องหมายการค้าตามเอกสารหมายเลข จ.2 กับเครื่องหมายการค้าตามเอกสารหมายเลข จ.8 ส่วนเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนตามคำขอเลขที่ 135614 ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ล.1 สำหรับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ตามเอกสารหมายเลข จ.2 นั้น มีส่วนประกอบสามส่วน คือ ส่วนบน ส่วนกลาง และส่วนล่าง ส่วนบนเป็นอักษรโรมันคำว่า "ANCHOR BRAND" ในลักษณะโค้งเลี้ยวเป็นวงกลมคว่ำลง ส่วนกลางเป็นรูปสมอเรือ และส่วนล่างเป็นอักษรภาษาไทยว่า "ตราสมอ" สำหรับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ตามเอกสารหมายเลข จ.8 นั้น มีสองส่วน ส่วนบนเป็นรูปสมอเรือ (ไม่มีโซ่) ส่วนล่างเป็นตัวอักษรโรมันว่า "SPERA" ส่วนเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนตามคำขอเลขที่ 135614 ตามเอกสารหมายเลข ล.1 นั้นมีอักษรโรมันสองคำ อยู่ตรงบรรทัดเดียวกัน คำหนึ่งว่า "ULYSSE" อีกคำหนึ่งว่า "NARDIN" ระหว่างคำทั้งสองนี้มีรูปภาพสมอเรือตั้งเอียงไปทางขวาเล็กน้อย ในลักษณะภาพสมอเรือเองตัดกับอักษรโรมันเป็นรูปกากบาท ฉะนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเครื่องหมายการค้าของโจทก์ตามเอกสารหมายเลข จ.2 กับเครื่องหมายการค้า

ตามเอกสารหมายเลข 1.1 แล้วจะเห็นได้ว่า ลักษณะโครงสร้างหรือการวางรูปของเครื่องหมายการค้าทั้งสองรายนี้ต่างกันมาก คือของโจทก์มีส่วนของผู้จดทะเบียนมีเพียงสองส่วนขาดอักษรภาษาไทย ของโจทก์มีส่วนเรียงกันลงมาจากบนลงล่างเรียงกันตามแนวดิ่งเป็นสามบรรทัดตามลำดับดังนี้คือ อักษรโรมันว่า "ANCHOR BRAND" รูปสมอเรือ และอักษรภาษาไทยว่า "ตราสมอ" โดยอักษรโรมันเป็นบรรทัดโค้งส่วนของผู้จดทะเบียนเป็นลักษณะรูปกากบาทตัดกันระหว่างอักษรโรมันว่า "ULYSSE NARDIN" กับภาพสเก็ทของสมอเรือรูปสมอเรือก็ต่างกันอย่างสิ้นเชิง แนวนั่ง และส่วนประกอบที่มีโซ่กับไม่มีโซ่อักษรโรมันเป็นคนละคำและวางอยู่คนละตำแหน่ง ลักษณะการวางของโจทก์เป็นบรรทัดโค้ง ส่วนของผู้จดทะเบียนเป็นบรรทัดตรงทั้งการที่ของโจทก์มีอักษรภาษาไทย ส่วนของผู้จดทะเบียนไม่มีอักษรภาษาไทยย่อมเป็นความแตกต่างที่ชัดเจนยิ่ง เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงฟังได้ว่าเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนตามคำขอเลขที่ 135614 ไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ตามเอกสารหมายเลข 2.2 ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว อันชอบที่จำเลยจะให้ดำเนินการจดทะเบียนได้สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างเครื่องหมายการค้าของโจทก์ตามเอกสารหมายเลข 2.8 กับเครื่องหมายการค้าของผู้จดทะเบียนตามเอกสารหมายเลข 1.1 นั้น เห็นได้ว่า เครื่องหมายการค้าของโจทก์เป็นรูปสมอเรือ (ไม่มีโซ่) ตั้งอยู่บนข้อความอักษรโรมันว่า "SPERA" ส่วนของผู้จดทะเบียนมีลักษณะรูปกากบาทระหว่างรูปสมอเรือตัดกับอักษรโรมันรูปสมอเรือของโจทก์เป็นรูปภาพเหมือนตั้งตรงของผู้จดทะเบียนเป็นภาพสเก็ทตั้งเอียง ข้อความอักษรโรมันก็เป็นคนละคำจึงแตกต่างกันทั้งในภาพรวม ตัวรูปสมอเรือ การวางรูปและข้อความภาษาโรมันเครื่องหมายการค้าทั้งสองนี้จึงไม่คล้ายกันอีกเช่นกัน ชอบที่จำเลยจะอนุญาตให้ดำเนินการจดทะเบียนได้คำวินิจฉัยของจำเลยจึงชอบแล้วคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ ในประเด็นนี้ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาจำเลยข้อนี้ฟังขึ้น"พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

องค์คณะ

นิเวศน์ คำผอง · จเร อำนวยวัฒนา · ปรีชา เฉลิมวณิชย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/469/2537>